

Kemences vidék

KÖZGAZDASÁGI FÖRGETLEN HETILAP.

(„KISCZILL és VIDÉK”)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISCZILL és VIDÉK”)

Működési díj: ...
Helyi elvétel: ...
Külföldi elvétel: ...

Legfeljebb négy példány: **Huss Gyula**

Kezeltető: ...
Szerkesztő: ...
Főszerkesztő: ...

A háború pénzügye.

Egy újabb hadikölcsön kiáltása.

A hadikölcsönművelet számcsere, pontos eredményét a magyar és az osztrák kormány most publikálta. A monarchia ebből az operációból három és fél milliárnyit hadi költséget teremtett elő. A lakosság számcserejét véve alapul, Ausztria és Magyarország népei nemcsak a hadi adozatkétségüknek, hanem egyáltalán az anyagi erőnek és teljesítő képességnek olyan tanubizonyosságát szolgáltatják, amely a német birodalmi költségek eredményét is túlszárnyalja. Arról azonban még most nincs kimutatás, hogy a jegyzet és befizetés között milyen mérvben mobilizálta a takarékbetét-állományt, valamint hogy mennyi az a kötvény, amely lombard-igénybevitelével a jegyzet backjegy készítése révén finanszírozható. A hadikölcsön az államnak kompromittált adósságát képezi, amelynek alapja nem az állam parancsnava, hanem az államnak saját polgárai réséről ajánlkozott bizalom. Nagy tapasztalás pedig a hadikölcsönnek az, hogy komoly akaratot a járadékok repatriálása és a jövőben az államhitelnek itthon való kielégítése nem megoldhatatlan probléma többé.

A monarchia hadikölcsönének 3 és 2 milliárdos eredménye korántsem elégséges ahhoz, hogy az egész háborút vélelmezzen. A háború költségei te-

kintetében biztos adatok nem állnak rendelkezésre. A napi szükséglet felbecsülése igen változó és legfeljebb 12 millió, feljebb pedig a 20 millió napi kiadás közt mosog. Ha a középértéket, tehát a 15 millió koronát fogadjuk el, úgy a háború letelt 6 hónapja mintegy 2800 millió koronát emésztett fel. A hadikölcsönből tehát rendelkezésre állna még 500 millió korona; annyit, amennyit még egy hónapra elegendő. Március havában már újabb pénzkészletből kell majd fedezni a háború költségeit.

A mai auspiciumok szerint a háború befejezése a folyó felév eleinte előtt éppen nem várható, ismét 4-5 havi szükségletnek, vagyis körülbelül 2 és fél milliárdnak előteremtéséről kell a monarchia pénzügyi kormányának gondoskodni, úgy hogy Magyarországnak a legjobb esetben is még egy milliárdot kell majd előteremtés a háború céljaira.

A kérdés már most az: vajon az ország kibírja-e még egyszer ezt az erőpróbát? Az újabb milliárd forrásból elsősorban a takarékbetétek szolgálhatnak, amelyek a hadikölcsön nem apasztott, úgy, hogy az e révén beállított csökkentés a 4 milliárdnyi betétállománynak legfeljebb 10%-át vonta el. Amde ez az elővétel nem teljes, mert hiszen a hadikölcsön révén befolyt összegek felhasználása közben igen nagy tökéket visszafolytak az ország lakosságához, amelyek azokat újabb betétként helyezi el a pénzügyeseknél.

A hadsereg élelmezési szükséglete a mezőgazdaságra nézve jelentős jövedelmi forrást, az anyagpótlás, ruházat, lőszer beszerzés és egyéb ipari szükségletek pedig az ország iparának juttatás bő jövedelmeket, még pedig késspénz formájában. Egészen bizonyos, hogy a hadikölcsön konsumálása a valószínűleg akként megy végbe gazdaságilag, hogy a körforgás folyamatában az államnak befizetett tőke a legkülönbözőbb csatornákon keresztül ismét vissza jut az ország lakosságához. Semmi ok nincs tehát annak a feltevése, hogy egy március végén, avagy áprilisban bekövetkező újabb milliárdos költségek kibocsátása ne járjon megfelelő sikerrel.

H. F.

A háború gazdasági

Nagyfontosságú rendelet jött a földmivelési kormánytól a vármegyei alispánokhoz.

Az mondja ezen rendeletben báró Ghillány földmivelési miniszter, hogy minden eszközzel biztosítani kell azt, hogy egy telepítési terület földje ne maradjon megművelés és termelés nélkül. Ezt a hadviselés szempontjából is elsőrangú fontosságú feladatot a közigazgatási hatóságok és az értelemszerű vezetőségükkel a támogatásával a gazdálkodó közönségnek a maga erejéből kell megoldania. Szentinek az szabad elajándékolás, tértovami, félreadni, mert ha a balkán népek a legutóbbi években még nehezebb viszonyok között üzemeltették, akkor használatát és felcsont munkával

A flandriai árvíz.

1918. február 14-én.

A flandriai árvíz a múlt év őszén kezdődött, és azóta is folyóan veszélyeztet a flandriai vidéket, és az ott lakókat. A víz a tenger felől érkezik, és a tengerparton a víz szintje emelkedett, ami miatt a víz a szárazföldre is ártott.

Endrezen azt hiszik, hogy kinyitották a tenger ellen védő gátakat, és a tenger vízszintje emelkedett. Az is képezzük, hogy előbb a flandriai Flandria (Nyugat-Belegium) egy része is alakjában vissza van elborítva a csanak és partján most is a víz szintje emelkedett.

Minden tévedés. Belgium nyugati darabja és a flandriai vidék, Calais-tól keletre nagyon alacsony terület, alig valamiképp magasabb a tenger szintjénél, de mégis magasabb, úgy hogy a tenger vízszintje emelkedett, és a víz a szárazföldre is ártott.

Hollandiában vannak, csak a polderok. Ezeket csakugyan el lehetne önteni a tengerrel. Hollandiának nagy darabja, sőt még Németország délnyugati része is olyan alacsony, hogy alig-alig magasabb a tenger szintjénél. De Flandriában sem ilyen magas a terület. Kisebbségben vannak a flandriai vidék, és a tengerparton a víz szintje emelkedett.

de nincs semmi esély. Oly esetek előfordulnak, hogy minden árvíz előtt az elöntött vidéket elhagyják, és a patakokat és folyókat beáztatják. A folyóknak a gátakat most ismét raktak le a most mind egyik patak magasan fel van állítva, úgy, hogy a patakok, ártek vízszintje akkor is magasabb van az árvízénél, amikor nincs is árvíz. Ez elég kellemetlen helyzet, hogy minden patak magas vízszintűen, természetesen csatornákat modernben, magasan felel a vízszintnek. Ilyen az Yser (mond Eizer) csatornákat a medre is. Valóságos hatalmas, kettős gát, kettős a magasan felépített víz. Ha valaki most a gátakat keresztül vágja, akkor a víz elönti a folyó eredeti sekély völgycsökét. Ugyanilyen baj mármint abból is, ha valaki a folyók nyílását a tenger partján elzárja. Mivel közvetlenül a tenger partján nagyon alacsony a vidék, a viharodályok ellen itt is gátak védelmesek a lapályt. Ezekben a gátakon keresztül a szilipekkel nyílnak ki a folyók medrére. Csak ezeket a szilipeket kell lezárni, a folyók mindjárt tudszáznak gátjaikon az elöntés.

Ha ez az előzetes megfontolás, akkor minden csatorna a közvetlen közelében lévő területtel teljesen a víz alá kerül, a magasabb területeken pedig minden a pompák révén, a pompák révén.

széle körül ott csillag a víz, az iszapot talaj felcsúsz, a dűlőket járhatatlannak. Ártok nem lehet émi, mert mindjárt felcsúsz, semmi sem a vízszintje lapály minden talajszintje. Az ilyen területen háborút víszint lehetetlen. Jobb védelem az minden természetesen és a tengerparton a víz szintje emelkedett, mert a hadak és munició.

A németek tehát itt a tengerparton a terület kiszáradásához. Megindították a vízváltást, amelyek a belvizek a csatornába. Miniat az a nevességek a területet ágyuk fedezése alatt folyik, amint a németek minden erejükkel keletre fordultak a csatorna hadsereget döntötték valójában. Mire végemek, ki lesz a Flandria a teljes erővel indulhat meg az csatorna Dinkirchen és Calais ellen. Az Yser csatorna elfoglalásának az a nagy hadászati jelentősége, mert addig nem lehet Flandriát kiszáradni, amíg ez a csatorna nincs teljesen a németek birtokában. Arra nem lehet számítani, hogy itt keményen megfigyjen a föld, befolyjon az árvíz, mert csak a víz a tenger felől, vízszintje emelkedett, és a tengerparton a víz szintje emelkedett. Így kell értenünk a flandriai

eltartók végezték a háború alatt és annak dacára...
...és annak dacára...

A miniszter jelbes és busditó szavakkal hívja föl a megyéket arra, hogy az egyházmegyei főhatóság...
...és annak dacára...

As első főteendő az, hogy az ősziekben mutatkozó hiány tavaszi vétessel akként pótol-tassék...
...és annak dacára...

A szülőkés isærót a gazdaközönségnek egymás megsegítésével kell pótolnia, a kik pedig hadicélra bevont állataikért pénzt kaptak...
...és annak dacára...

A miniszter szülőkés esetén az 1914. évi 50-ik törvény alapján az alispán fölterjesztésére hajlandó megadni a felhatalmazást a személyes szolgáltatás elrendelésére és a közérő kirendelésére.

A vetőmagra nézve a miniszter megbizta a Magyar Mezőgazdák Szövetségét, (Budapest, V., Alkotmány utca 29), hogy árpa, sabb és tengeri vetőmagból nagy készletet szerezzen be a azt megrendelésre szállítsa.

Mint hogy az államháztartás mai megterhelése mellett mindenki által negérthető okból nem adhat a kormány vetőmag beszerzésére állami kölcsönt, vagy előleget, leghelyesebb, hogyha elérhetetlen szükség esetén a törvényhatóság, vagy a községek nyújtanak alapjaikból előleget, vagy azok vesznek fel ily célra 1 évre kölcsönt.

A kapálás, kaszálás és aratásra nézve célszerű lesz a lehetőség szerint megfelelő gépekről gondoskodni. Az Omge és a Magyar Gazdaságtudósok Társaságát a gépek rendelése kivül az alispán és a közönség rendelkezésére áll.

A gazdasági teendők ellátásában méltán elvárhatja az ország különösen azok közreműködése, a kik a mezőgazdaságban való nélkülözhetetelennek címén kaptak fölmentést a katonai szolgálat alól, továbbá a Kik segélyben részesülnek.

Végül föl hívja a miniszter az alispánt, hogy a folyó évi termés biztosítása érdekében meginduló munka egyes mozzanatairól és azoknak kiváló közérdeklő ténykedéséről följegyzéseket tegyen, a kik különös elismerésre teszik magukat érdemeikké. A bétek időnk elővetkeztével a följegyzésekből össze lehet majd állítani a háborús esztendő gazdasági küzdelmeinek történetét és úgy a harcokra küzdők aranykönyvével együtt az utódok kezére adhatjuk majd a gazdasági munkák vezérének és a munka hőseinek aranykönyvét.

As elesettek családjaiknak

illetménye.

Monarchiánk hadseregének, tengerés-tének mindkét honvédségének és a népfelkelésnek a háboruban elesett tisztjei és legénysége hátramaradt családtagjainak nyugellátásáról az 1887. évi törvényük rendelkezik. E törvény az 1891., 1896. és 1907. években további kiegészítést is nyert. A tényleges, tartalékos és népfelkelő tisztiek és rangosztályba nem sorolt katonai személyek családja, az elhalt vagy elesett rendi fokozatának megfelelően, a következő nyugdíjban részesül:

I. és II. rangosztály	5 400 K.
tábornagynagy	5 000
altábornagy	3 500
veszérőnagy	2 500
eszeles	2 000
őrnagy	1 200
százados	1 000
főhadnagy	900
hadnagy	750
XII. rangosztály	700

Ha a férj a csatateren esett el, úgy az az illetmény még 50 százalékkal emelkedik.

Rangosztályba nem sorolt havidíjasok özvegyeinek nyugdíját akként állapítják meg, hogy az elhalt férj illetményének egyharmadát kapja az özvegy nyugellátmányul, az azonban évi 400 koronánál kevesebb nem lehet.

Kiskorú gyermekek után azok 24 éves életkorának betöltéséig az özvegy nevelési járulékot kap és pedig minden gyermek után az özvegyi nyugdíj egyötöd részét, ez azonban egy-egy gyermek után 500 koronánál nem lehet több. — Ha az özvegynek több mint öt gyermeke van, úgy az összes gyermekek nevelési járuléka nem lehet magasabb, mint az özvegy teljes nyugdíja. Az özvegynek kötelessége — addig, míg a neveletesi járulékot húzza — a gyermekek ellátásáról gondoskodni.

Oly árvának, kiknek édesanyjuk is elhalt, a nevelési járulék árvajárulékká emeltetik föl, úgy hogy egy gyermeket a fél özvegyi nyugdíj illeti meg.

Legénységi állományú egyének özvegyei, ha férjük a harctéren elesett vagy a háború farsalmai következtében elhalt, a következő ellátást kapják:

gyalogos özvegye	kap évente 96 koronát,
örvesselő özvegye	kap évente 144 koronát,
tizedes özvegye	kap évente 160 koronát,
századosvezető özvegye	kap évente 192 koronát,

örvesselő özvegye kap évente 240 koronát.
Legénységi állományuk árvái (szűknél betöltött 16, leányoknál a betöltött 14 éves életkorúig) évi 48 korona nevelési járulékot kapnak. Az özvegyi nyugdíj és az árvák neveletesi járuléka összesen 540 koronánál több nem lehet.

Szűnök nélküli teljes árvák évi 72 korona árvasági járulékot kapnak, több árvának azonban ez az összeg a 360 koronát meg nem haladhatja.

Legénységi egyének árvái, ha honi iskoláiban tanulnak és megfelelő előmenetelt tanulási utján nyújtanak be. Minden közigazgatási hatóság (község, előjáróság is) köteles ily kérelmeket illetékes helyre fordító továbbítást tenni, vagy irástudatlanok ebbeli kérelmét jegyzőkönyvébe véve díjtalanul fölterjeszteni. A hátrányosok bételemmentesek.

A háború és a nagytőke.

A háború ridegen tartózkodott tette az összes közgazdasági tényezőket, köztük első sorban a nagy tőkéket, mely főleg a háború kitörését követő első hónapban rendkívül mereven viselkedett minden gazdasági tevékenységgel szemben.

Ez a merevség fokozatosan enyhült ugyan, de azért természetesen még lehet arról szó, hogy közgazdaságunk, különösen pedig a pénzügyi rendszer medrében tért volna vissza.

A nagytőke akcióképességét megnövelte egyrészt a bizonytalanság, másrészt a külfölddel való érintkezésnek megszüntetése. A bizonytalanságot nem a győzelemben való kétség okozza, hanem az, hogy nem tudjuk, meddig fog tartani a háború, meg az, hogy a közgazdasági viszonyok jövőbeli alakulásáról tiszta képet nem alkothatunk magunknak. A külföldi összeköttetés megszűnése senkit oly közelről nem érint, mint a nagytőkét; mely köztudomásáért rint kosmopolitá. Azok a nemzetek, melyekkel ezidőszert háborút viseltünk, sokféle finansiális érdekszálakkal kapcsolódtak ipari és kereskedelmi életünkbe. Sok nazi ipari vállalkozás idegen tőkével létesült és szívesen láttuk, ha az idegen idehozta a pénst, mert ebben ipari fellendülésünk elősegítését láttuk.

A viszonyok a háború követeléseinek gyökeresen megváltoztak: az állam gazdasági finansiáiról nem fogják többé pénzüket magyarázó vállalkozásokba fektetni, sőt inkább azon lesznek, hogy az idehozott pénst mielőbb visszatereljék hazájukba. S ebben a törekvésükben mi is fogjuk támogatni őket, mert nem kértünk az ő pénzükből, melyet itt — állami szükségletekkel teltetve — busán kamatoztatunk és így voltaképpen azt a mélyszelvényekbe, mely a mi iparunkat megalapította, be voltunk vágyva.

Csak a velünk szövetséges Németország tarthat számot arra, hogy továbbra is az összes fogadtatásra fog találni.

Biztos, hogy a külföldi tőke kimoslása kezdetben kedvezőtlen helyzetet fog teremteni, de azért közgazdaságunka komolyan veszélyeztetni nem fogja, mert ma már közgazdaságunk sokkal komolydaltabb, sem hogy ettől tartani kellene.

Az időleges kellemetlenséget ellensúlyozza az az előny, hogy kereskedelmünk, első sorban pedig iparunk, kénytelenek lesznek önállóságra vergődni, a nagy munkáival megszerzett önállóság magad gyümölcsöket fog magáról.

A maga lábán álló nemzeti nagytőke alapköve lesz a nagyszabású ipari fellendülésnek, melylyel általános jólét jár.

NYOMDAI MUNKÁKAT FIZETÉS KIVITELBEN SZÁLLIT

VÖRÖS MARYA KÖNYV-ÉRTÉKESÍTŐ

DEVECSEI

használandó.
Jelölés...
Jelölés...
Jelölés...

Tisztelt barátom!

Semmi sem tudhatja, mikor érhetik testi szenvedések, ha sem. Ha azt is hiszi, hogy erős és egészséges ki tudja nem támadják már alattomban a szervezetét egy gonosz betegség csirái. Nbredjen fel és tekintsen figyelmesen lényének bensejében, akkor láthatja, mennyit vétkozik napról-napra legnevezetesebb szervei, szóval saját maga ellen vágja meg egyszer alaposan egész testét! Azt fogja tapasztalni, hogy az emberek sokkal jobban ápolják külsejüket. Minden nap mosdanak és fürdenek, néha fölözöngen sokat is, tehát a külső tisztaságról kellően gondoskodnak; de ha valaki azt kérdezné, hogy mi is tesznek az emberek belső szerveik tisztasága érdekében főképpen

a vér tisztítása

tekintetében, akkor nem lehet kielégítő feleletet adni mert erről ugyancsak egyáltalán nem gondoskodnak. Hiányos dolgok jutnak az emberi szervezetbe és mégsem gondolnak arra, hogy megszabadítsák a szennytől a fölöslegtől, hogy eltávolítsuk a testből mindazt, ami nem odavaló

hogyan kell tisztítani a vért!

Pedig egészséges vér az az élet alapja, hiszen a véréből ered az emberben minden meleg, munkaképesség és erő. A vér tisztasága tehát egyértelmű az egészség megőrzésével. Leginkább vétkozik az egészsége ellen az aki

a vér tisztítása

érdeklében nem tesz semmit. A vér szennyezései akár károsak, akár bensők, idéznek elő minden betegségét inam ered minden kór, tömérdek nyomorúság, veszedelem, keserűség és fájdalom.

Az idegség

mindenkinek legnagyobb nyomorúsága csakis a vér hiányos tisztasága és táplálása vezethető vissza.

Nincsen olyan idegtápszer, mely evés utján a szervezetbe bármiképp is hatna az idegekre. Bármilyen szépen és magyarázaton hirdetik is az efféle szereket, ez mind csak a néma ámitás és félrevesztés egész közönséges csalás és csak arra jó, hogy a minden szalmaszáliba kapaszkodó betegnek az utolsó garaszt is elvegye tőle. Csak egyetlen

idegtápszer

létezik, és ez a vér, még pedig csakis az

egészséges, tiszta vér.

Itt látja el az idegtápszer legfinomabb elágazásait, megadja az idegnek a szükséges táplálékot, az erőt és ellenálló képességet, amelyre oly nagy szükség van az embernek a létért való kemény küzdelemben. Idegtápszer a vér által nem vihet semmire, ha még olyan nagy idegtápszerrel is raknak is eléje.

Mivel tisztítsuk tehát a vért?

A természet maga mutatja az utat. A növényvilág gyógyerejét látva tisztítsuk a legfinomabb és

legkiválóbb vértisztítószer.

Minden idegnek emlékeztet a természet örök törvényeire, ahogy az örökké fennálló állat- és növényvilágban. Mindent a természeti törvényeket senki sem tudja és nem is lehet megtagadni.

A legkiválóbb vértisztítószer meg kell ismernie. Ez



Est a teát előírás szerint, az az minden második, harmadik napon egy csészével kell állandóan inni, akkor látni fogja, hogy ember, és pedig egészséges ember. Ez a tea megadja testének az egészséget, életkedvet, tetterőt, fiatalos rugékonyságot, erőt, ellenállóképeséget, szellemi élénkséget egészen agg koráig és mindig legjobb barátja lesz és marad. Ez megvédi az egészséget tönkretévő, minden felől támadó betegségek csiráitól, megóvja az idegzségtől és csodásan javítja a közérzetet. A tea a legjobb szer a nedvek megromlása, kiütések, sömör, nőlyag és vesebajok anyagosere zavarok érelmessesedés és különösen

köszvény és csusz

ellen, azonkívül vértódlások, gyomor és bélbántalmak ellen. A tea rendessé teszi a székelést és elősegíti az emésztést. — Mellőzzük e helyen a köszönetsnyilvánítások sorozatát ámbár naponként érkeznek a közönség minden köréből az elismerő levelek és hálairatok ezen tea nagyserű hatásáról.

Mindenki győződjék meg maga a tea meglepő hatásáról és fejezze ki asszal háláját, hogy jó lélekkel ajánlja ezt a teát másoknak is.

Csomagja 2, 4, 6 Kor. Próbacsomag I K. 5 ilyen próbacsomag 4 korona.

Egy sikeres kurához 2 db. 6 K-ás csomag szükséges. Összesen 10 koronáért, bérmentve.

Grundmann P. gyógyszerész

Berlin, SW. 68. Friedrichstrasse 208.

Receidő. órák 8—7-ig vasárnap is.

Hazudlati utasítás Grundmann vértisztító teájára.

Grundmann Vulnerál vértisztító teája mint hási szer legmelegebben ajánlható mindazoknak, akik kiütés, sömör, köszvény, nedvek megromlása, aranyér, vese, hólyag, máj és gyomorbetegségekben, különösen érelmessesedésben, idegségben, anyagcsere zavarokban

köszvény és csuszban

vagy vértódlásban szenvednek, oly módon használandó, hogy esem teából egy evőkanálnyit egy csésze vízzel erősen keverve reggel és szükség szerint reggel vagy este langyos

Grundmann P. gyógyszerész